

# MOCARZE WIARY: JOZUE I KALEB



SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 15 listopada

**STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA:** Lb 13,6.30-32; Joz 14,6-14; Łk 18,1-5; Joz 19,49-51; 2 Kor 3,18; Rz 12,1-2.

**TEKST PAMIĘCIOWY:** „Pamiętajcie na wodzów waszych, którzy wam głosili Słowo Boże, a rozpatrując koniec ich życia, naśladowajcie wiarę ich” (Hbr 13,7).

Każdy rodzic wie, że dzieci uczą się przez naśladowanie dorosłych. Wielu rodziców martwi się, widząc, jak ich dzieci kopią ich złe cechy, a nie dobre. Bez względu na wiek z natury łatwiej przychodzi nam czynienie zła niż czynienie dobra. Na tym między innymi polega nasz upadły stan: „Albowiem nie rozeznaję się w tym, co czynię; gdyż nie to czynię, co chcę, ale czego nienawidzę, to czynię” (Rz 7,15). Niestety, każdy z nas doświadczył tej tragicznej rzeczywistości.

Od pierwszych miesięcy życia ludzie są kształtowani siłą przykładu. Większości podstawowych rzeczy w życiu, takich jak: chodzenie, mówienie i wyrażanie emocji, uczymy się, naśladowując naszych bliskich i ludzi, wśród których żyjemy. Jako dorośli nadal potrzebujemy wzorców osobowych, a nawet jeśli nie są to wzorce doskonałe, możemy podziwiać i naśladować tych, którzy dzięki ich duchowym cechom zasługują na miano mocarzy wiary.

W tym tygodniu przyjrzymy się lepiej indywidualnym przykładom dwóch mocarzy wiary przedstawionych w *Księdze Jozuego* — Kalebowi i Jozuemu. Co sprawiło, że wyróżnili się oni w swoim pokoleniu i odegrali kluczowe role w życiu ludu Bożego w jednym z przełomowych okresów w dziejach Izraela?

**Przeczytaj Rdz 36,15; Lb 13,6.30-32; Joz 14,6.14. Kim był Kaleb? Jakie miejsce zajmował wśród ludu izraelskiego?**

---

---

Imię Kaleb pochodzi od hebrajskiego słowa *keleb* (*pies*), które w *Starym Testamencie* zawsze występuje w negatywnym kontekście. Jednak słowo *keleb* bywa też używane w pozabiblijnych listach i pieśniach w celu wyrażenia odwagi, wytrwałości i wierności sługi wobec jego pana. Pod tym względem Kaleb był wierny swemu imieniu, przez całe swoje życie lojalnie służąc Panu, Bogu Izraela.

**Jak świadczy o Kalebie fakt, iż odważnie wypowiedział swoje zdanie, choć większość zwiadowców wyrażała odmienną opinię, a lud izraelski groził mu śmiercią? (Zob. Lb 14,6-10.21-25; 26,65; 32,12).**

---

---

Przeczytaj uważnie imiona ważnych postaci w dziejach Izraela współczesnych Jozuemu i Kalebowi: Szammua, Szafat, Jigal, Hoszea, Palti, Gaddiel, Gaddi, Ammiel, Setur, Nachbi i Geuel (zob. Lb 13,4-5.7-15). Czy te imiona brzmią znajomo?

Przypuszczalnie nie.

Dlaczego? Gdyż są to imiona dziesięciu zwiadowców, którzy obok Kaleba i Jozuego zostali posłani przez Mojżesza, by zbadać Kanaan. Odeszli w niepamięć, bo nie byli warci wspomnienia. Sprawozdanie, które złożyli, przedstawiało Ziemię Obiecaną jako niemożliwą do zdobycia. Postrzegali siebie jak szarańczę w porównaniu z olbrzymami mieszkającymi w niektórych częściach obiecanego kraju, a ich serca topniały z lęku na widok potężnych murów obronnych kananejskich miast.

Kaleb jako starszy z dwóch zwiadowców, którzy złożyli pozytywne sprawozdanie, wystąpił jako pierwszy, prezentując inną postawę — postawę wiary. Był gotowy opowiedzieć się za tym, co prawe, wbrew opozycji, a nawet wobec groźby śmierci, jako że „cały zbór zamierzał ich [Kaleba i Jozuego] ukamienować” (Lb 14,10).

**Co robisz, gdy większość ludzi wokół ciebie wydaje się mieć inne zdanie, przeciwnie do twoich najgłębszych przekonań?**

---

---

**Przeczytaj Joz 14,6-14; Lb 14,24; 32,12; Pwt 1,36; Łk 6,45. Jak opisałbyś postawę Kaleba i Jozuego? Co to znaczy iść w pełni za Panem?**

---

---

Kaleb nigdy nie zapomniał obietnicy, którą Pan dał mu za pośrednictwem Mojżesza, że posiędzie kraj, który przemierzyły jego stopy (zob. Lb 14,24). Czterdzieści lat później nawiązał do swojego sprawozdania, mówiąc, że było to słowo „według najlepszej wiedzy i sumienia” (Joz 14,7). Jego sprawozdanie było oparte na przekonaniu, że z Boga prowadzeniem i pomocą Izraelici posiędą Kanaan.

W przeciwieństwie do sprawozdania złożonego przez dziesięciu zwiadowców, którzy zasiali lęk w sercach Izraelitów, Kaleb pokładał bezgraniczną ufność w obietnicach Boga i wierzył w Jego pełne zaangażowanie w ich realizację. Hebrajskie wyrażenie, które dosłownie oznacza: *Byłem w pełni za Panem* (zob. Joz 14,8), stanowi przypuszczalnie skróconą formę dłuższego idiomu: *Moje serce w pełni podążyło za Panem*. Albo: *Napełniłem moje serce, by iść za Panem*. W przeciwieństwie do innych ludzi, którzy szli za obcymi bogami albo nie szli w pełni za Panem, serce Kaleba było w pełni oddane Panu.

To samo wyrażenie zostało później powtórzone jeszcze dwukrotnie, aby podkreślić wierność Kaleba (zob. Joz 14,9.14). Jego charakterystyka jest zgodna z tym, co sam Pan nazwał *innym duchem* (zob. Lb 14,24), który wyróżniał Kaleba spośród zwiadowców. Nawet w wieku osiemdziesięciu pięciu lat Kaleb był przykładem tego, czego Pan może dokonać przez ludzi, których serca są w pełni poświęcone Jemu i Jego dziełu.

Kaleb rozumiał, że terytorium, które ostatecznie otrzyma każde z plemion, jest proporcjonalne do tego, w jakim stopniu przyjmie obietnice Pana i jak daleko będzie gotowe pójść w wierze. Boże obietnice nie spełniają się automatycznie, niezależnie od naszej woli. Ich wypełnienie wymaga wiary uzupełnionej przez zdecydowane działanie. Hebrajskie słowo *ulaj*, przetłumaczone jako *może* (zob. Joz 14,12), bywa używane do wyrażania lęku czy wątpliwości, ale zazwyczaj sugeruje nadzieję i oczekiwanie, iż nastąpi coś pozytywnego (zob. Rdz 16,2; Lb 22,6.11; 23,3).

**Jakie „małe” kompromisy mogą powstrzymać cię przed podążaniem w pełni za Panem?**

---

---

**Przeczytaj Joz 15,16-19; Sdz 1,13; 3,7-11. Co ta historia mówi ci o mocy dobrego przykładu? Jak postawa Kaleba była naśladowana przez młodsze pokolenie?**

---

---

Kaleb obiecał wydać swoją córkę, Achsę, za tego, kto zdobędzie Kiriat-Sefer. Wtedy Otniel zdobył miasto i otrzymał Achsę za żonę. Historia ta ma istotne znaczenie, gdyż raz jeszcze ukazuje odwagę Kaleba, jego wiarę i gotowość podejmowania wyzwań.

Wskazuje także na to, że następne pokolenie Izraelitów poszło za przykładem mocarzy wiary, Kaleba i Jozuego. Gdy starsze pokolenie kończyło swoją służbę, młodsze pokolenie było gotowe stawić czoła wyzwaniom i kontynuować realizację Bożego planu dla Izraela.

W sposób podobny do tego, w jaki Kaleb zwrócił się do Jozuego z prośbą: „Daj mi więc teraz te góry” (Joz 14,12), Achsa wspierana przez swego męża okazała taką wiarę i zdecydowanie, jakie przejawiał jej ojciec. Dzięki jej determinacji i odwadze Achsa kontynuowała przykład Kaleba — przykład wypełniania obietnicy objęcia w posiadanie Ziemi Obiecanej.

Ziemia Obiecana została dana w darze Izraelowi przez Boga, ale Izraelici musieli ją przyjąć, polegając na obietnicach Pana jako źródle wiary i odwagi. Determinacja Achsy znajduje odzwierciedlenie w uporze i zdecydowaniu kobiet, które nie pozwoliły się odepchnąć tłumowi i uczniom, ale nie ustały, póki nie dotarły do Jezusa, prosząc Go o błogosławieństwo dla siebie i swoich dzieci.

**Przeczytaj Łk 18,1-5. Jaka lekcja dla nas jest zawarta w tej przypowieści?**

---

---

**Przekazanie pochodni wiary następnemu pokoleniu jest niezbędne dla wypełnienia misji powierzonej nam przez Boga. Pomyśl o wyzwaniach związanych z przekazaniem wiary następnemu pokoleniu z jednej strony, a możliwościami danymi młodym ludziom, by podejmować odpowiedzialność za dzieło Boże z drugiej strony. Co możemy uczynić, by wyszkolić młodych ludzi na przyszłych pobożnych przywódców? Jak ważny jest nasz przykład w tym procesie?**

Długa lista nazw miejscowości stanowiących szczególnie punkty orientacyjne na granicach terytoriów przydzielonych plemionom izraelskim została umieszczona między opisami przydzielenia działu dwóm bohaterom, Kalebowi i Jozuemu, pierwszym zwiadowcom. Kaleb otrzymał swoje dziedzictwo jako pierwszy, zaś Jozue — jako ostatni. Do tego czasu Jozue przydzielał ziemię plemionom Izraela, teraz zaś nadeszła pora, by lud izraelski przydzielił dziedzictwo Jozuemu.

**Przeczytaj Joz 19,49-51. Co wynika z faktu, że wielki przywódca Izraela, który kierował podziałem kraju, otrzymał swoje dziedzictwo jako ostatni?**

---

Miastem, które otrzymał Jozue, było Timnat-Serach, którego nazwa składa się z dwóch słów. Pierwszy człon, Timnat, pochodzi od hebrajskiego czasownika *manah* (liczyć albo *przypisywać*), a oznacza *dział* lub *terytorium*. Drugie słowo może pochodzić od hebrajskiego czasownika *serach* i oznacza *nadmiar* lub *resztkę* (por. Wj 26,12). Nazwa miasta Jozuego może więc znaczyć: *pozostała część* lub *reszta terytorium*.

Nazwa miasta, które Jozue wybrał z tego, co pozostało jeszcze do podziału, świadczy o szlachetnym charakterze drugiego przywódcy Izraela. Przede wszystkim zaczekał, aż wszyscy otrzymają swój dział. Następnie nie wybrał sobie działu w gęsto zaludnionym miejscu kraju czy najbardziej imponującego miasta, ale skromne miasteczko, a może raczej ruiny miasta, aby odbudować je ciężką pracą (por. Joz 19,50).

Ponadto Timnat-Serach znajdowało się w pobliżu Sylo, gdzie wzniesiono przybytek. To świadczy, że priorytety Jozuego były zgodne z tym, do czego przywiązane było jego serce. Z pewnością po wprowadzeniu nowo powstałego narodu izraelskiego do Ziemi Obiecanej oraz zabezpieczeniu z Bożą pomocą dziedzictwa każdego plemienia i rodu nikt nie sprzeciwiłby się, gdyby Jozuemu przydzielono bardziej imponujące dziedzictwo. Jednak Jozue zadowolił się życiem w prostych warunkach, bacząc na to, co najważniejsze, zgodnie z modlitwą, jaką wieki później zapisał Dawid:

— „O jedno prosiłem Pana, o to zabiegam: Abym mógł mieszkać w domu Pana przez wszystkie dni życia mego, by oglądać piękno Pana i by odwiedzać świątynię jego” (Ps 27,4).

**Czego możesz się nauczyć z postawy Jozuego? Jak możesz to stosować w swoim życiu tu i teraz?**

---

**Rozważanie przykładów życia wielkich bohaterów wiary jest korzystne dla naszego duchowego rozwoju. Najważniejszym przykładem dla nas jest Jezus Chrystus — Jego życie i nauczanie. Jak rozmyślanie o życiu i nauce Jezusa zmienia nas? (Zob. Hbr 12,1-2 i 2 Kor 3,18).**

---

---

Marco Iacoboni, współczesny włoski neurobiolog pracujący w Stanach Zjednoczonych, jako jeden z pierwszych prowadził badania nad neuronami lustrzanymi w mózgu. Te komórki nerwowe aktywują się zarówno wtedy, gdy wykonujemy pewne czynności — takie jak śmiech czy obejmowanie kogoś ramionami — jak i wtedy, gdy obserwujemy tę samą czynność u kogoś innego. Aktywność tych neuronów zmniejsza różnicę między widzeniem a działaniem.

Ellen G. White z naciskiem podkreślała znaczenie przypatrywania się charakterowi Jezusa: „Patrząc na Jezusa, uzyskujemy jaśniejsze i pełniejsze pojęcie o Bogu, a przyglądając się Mu, zostajemy przemienieni. Dobroć i miłość do bliźniego stają się naszym naturalnym odruchem. Rozwijamy charakter, który jest odpowiednikiem boskiego charakteru. Wzrastając na Jego podobieństwo, zwiększamy naszą zdolność poznawania Boga. Coraz pełniej wchodzimy we wspólnotę z niebiańskim światem i otrzymujemy wciąż wzrastającą moc przyjmowania bogactwa poznania i mądrości wieczności”<sup>24</sup>.

**Przeczytaj Rz 12,1-2. Jakie dwa procesy zachodzą, tworząc sprzeczne dążenia w nas? Jak możemy się upewnić, że dajemy miejsce tym właściwym dążeniom?**

---

---

W tym podsumowującym rozdziale *Listu do Rzymian* apostoł Paweł mówi o dwóch przeciwnych siłach wpływających na nas i kształtujących nas. Z jednej strony otaczający nas świat z jego licznymi wpływami usiłuje nas ukształtować na swoje podobieństwo, powodując dostosowanie działające z zewnątrz do środka.

Przeciwstawiając się temu wpływowi, Duch Święty zmienia nas wewnętrznie w sposób podobny do tego, jak gąsienica zmienia się w pięknego motyla. Ale aby to się stało, musimy poświęcać się Bogu i prosić Go o kontynuowanie dobrego dzieła, które w nas rozpoczął (zob. Flp 1,6). W praktyce musimy podejmować świadomy wybór, chwila po chwili, by chodzić w Duchu.

<sup>24</sup> Ellen G. White, *Przypowieści Chrystusa*, Warszawa 2020, s. 257.

## DO DALSZEGO STUDIUM

„Wiara Kaleba była teraz [podczas podboju Kanaanu] taka sama jak wtedy, gdy jego świadectwo zaprzeczyło fałszywemu sprawozdaniu szpiegów. Wierzył Bożej obietnicy, że Pan odda swemu ludowi Kanaan w posiadanie, i w tej wierze całkowicie za Nim postępował. Przetrwał ze swym ludem długi okres wędrówki po pustyni, dzieląc z nim tym samym rozczarowania i ponosząc ciężar winy. Nie uskarżał się jednak na to, ale wychwalał miłosierdzie Boże, ponieważ Pan chronił go na pustyni w czasie, gdy jego bracia ginęli. Zachował jego życie wśród wszystkich doświadczeń, niebezpieczeństw i plag, zarówno w czasie ich wędrówki po pustyni, jak i podczas lat działań wojennych, odkąd wkroczyli do Kanaanu, a teraz, gdy miał już ponad osiemdziesiąt lat, jego siła nie osłabła. Nie żądał dla siebie ziemi już zdobytej, ale miejsca, które szpiegdy uważali, że wśród innych miejsc jest ono po prostu nie do zdobycia. Wierzył, że z pomocą Bożą wyrwie tę twierdzę z rąk olbrzymów, których moc tak zachwiała wiarą Izraela. Żądaniem Kaleba nie kierowało pragnienie zaszczytu czy też wzbogacenia się. Stary i dzielny wojownik pragnął dać ludziom przykład, którym by uczył Boga i zachęcił plemiona do całkowitego podporządkowania sobie ziemi, którą ich ojcowie uważali za nie do zdobycia”<sup>25</sup>.

„Wiara Kaleba w Boga dawała mu odwagę, która sprawiała, że nie bał się ludzi, i uzdalniała go do odważnego i niezachwianego stawiania w obronie sprawiedliwości. Polegając na tej samej mocy, Potężnym Wodzu Zastępów Nieba, każdy prawdziwy żołnierz krzyża może otrzymywać siłę i odwagę do pokonywania przeciwności, które wydają się nie do pokonania”<sup>26</sup>.

## PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Podczas wspólnego studium *Pisma Świętego* omówcie siłę oddziaływania środowiska i odwagę, jakiej potrzeba, by zabrać głos, gdy inni milczą. Jaka jest rola odwagi w praktykowaniu naszej wiary? Jak możemy uniknąć nadmiernej surowości i szorstkości, gdy opowiadamy się za tym, co słuszne?

2. Podziel się podczas wspólnego studium *Pisma Świętego* przykładami wiary z twojego zboru i środowiska społecznego, które wpływały na twoje życie i twój charakter. Jakie cechy tych ludzi są warte naśladowania?

3. Podczas wspólnego studium *Pisma Świętego* omówcie wpływ środków masowego przekazu na nas. Jak możemy uniknąć ich negatywnego oddziaływania i korzystać z nich w dobrych celach?

4. Zastanów się nad pokorą Jozuego jako przywódcy oraz nad jego pragnieniem zamieszkania w pobliżu świątyni. W jaki sposób jego przykład przemawia do ciebie?

<sup>25</sup> Ellen G. White, *Wybrańcy Boga*, wyd. 2, Warszawa 2018, s. 381.

<sup>26</sup> Taż, w: *The Advent Review and Sabbath Herald*, 30.5.1912.